

Sugerowane odpowiedzi matury 2014 z języka polskiego na poziomie podstawowym

Zadanie 1.

Pokarm duchowy – rozmowa, dialog dotyczące miłości

Zadanie 2.

Jest wprowadzeniem do tematu, wstępem do dalszych rozważań.

Zadanie 3.

Teza: człowiek ma potrzebę nadawania sensów symbolicznych zwykłym biologicznym czynnościom.

Przykład 1. Jedzenie posiłków staje się ceremonią, rytuałem wzmacniającym więzi

Przykład 2. Sen, odpoczynek nabierają kulturowego znaczenia, stąd wyjątkowość łóżek, sypialni.

Zadanie 4.

Miłość niekiedy zaprzecza biologii, bo z miłości można zabić, można też z miłości ofiarować za kogoś swoje życie.

Zadanie 5.

Środek stylistyczny: **wyliczenie**. Rola środka stylistycznego: różnorodne oblicza miłości, ich mnogość i wielość

Środek stylistyczny: **antyteza**. Rola środka stylistycznego: sprzeczności tkwiące w uczuciu miłości.

Środek stylistyczny: **personifikacja**. Rola środka stylistycznego: nadanie miłości cech osoby, plastyczność przekazu, siła sugestywności słowa

Zadanie 6.

Sformułowania ożywiają tekst, sugerują nawiązanie więzi pomiędzy nadawcą (autorką) a odbiorcą (czytelnikiem).

Zadanie 7.

A. Zdaniem naukowca istotą miłości jest macierzyństwo i ojcostwo budujące społeczną tkankę, bez której człowiek by nie przeżył

B. Zdaniem księdza istotą miłości jest kochać człowieka póki on istnieje, bo człowiek szybko przemija

C. Zdaniem filozofa – etyka istotą miłości jest radość z czyjegoś istnienia, prawdziwa miłość nie oczekuje wzajemności

Zadanie 8.

1. Dialog Platona, w którym mówi się o miłości, nosi tytuł "Uczta" – B. funkcja informacyjna

2. Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą. – C. funkcja impresyjna

3. Kochając, cieszę się, że jesteś. – D. funkcja ekspresyjna

Zadanie 9.

Odpowiedź D. o wadach ludzi mówi z pozornym podziwem

Zadanie 10.

1 os.l.poj.. – autorka ujawnia się jako obserwatorka świata, zdystansowana wobec tego, co widzi
1 os. l.mn. – liczba mnoga (my) wskazuje, że opisywane zachowania dotyczą nas wszystkich, są zjawiskiem powszechnym

Zadanie 11.

Podsumowuje wcześniejszy akapity, ma charakter sentencji, aforyzmu.

Zadanie 12. Prawdziwa miłość nie żąda wzajemności, polega na dawaniu, na ofiarowaniu siebie, wyklucza zachłanność i branie od drugiego człowieka.

Zadanie 12.

Prawdziwa miłość nie żąda wzajemności, polega na dawaniu, na ofiarowaniu siebie, wyklucza zachłanność i branie od drugiego człowieka.

Zadanie 13.

1. Wyższy sens funkcji fizjologicznych – akapity 1,2
2. Biologiczny i duchowy wymiar miłości – akapit 3
3. Przewaga nienawiści i potrzeba miłości – akapity 5,6

Część II.

Temat 1. Żołnierskie emocje bohaterów "Potopu" Henryka Sienkiewicza. Na podstawie przytoczonego fragmentu powieści omów stany emocjonalne, zachowania i sytuacje ukazanych w nim postaci.

- rozmowa Kmicica z księciem Bogusławem Radziwiłłem
- Kmicic po przemianie jest już wiernym rycerzem króla Jana Kazimierza
- kiedyś próbował porwać Bogusława, teraz prosi go o uwolnienie Soroki, wiernego żołnierza i przyjaciela
- Kmicic – kiedyś awanturnik i hulaka, posądzony o zdradę, teraz obrońca Polski
- Bogusław – brat Janusza Radziwiłła, zdrajca, sprzymierzeniec Szwedów
- Kmicic prosi o uwolnienie swojego przyjaciela, towarzysza wielu walk, który niejednokrotnie ratował mu życie
- z odwagą przyjeżdża na dwór Radziwiłła, swojego największego wroga, który próbował mu uwięzić narzeczoną i rzucił na niego największe oszczerstwo – jakoby usiłował porwać samego króla
- duma, gniew, zapalczliwość i złość Kmicica
- umie już panować nad sobą
- w imię przyjaźni, aby ratować życie Soroki, gotowy jest upokorzyć się i uklęknąć przed Bogusławem
- Bogusław triumfujący, wyniosły, za nic ma honor i zasady
- chce upokorzyć Kmicica publicznie, przy świadkach
- jako zdrajca, nie dotrzymuje słowa, każe Sorokę nadziać na pal, mimo upokorzenia Kmicica
- zwrot akcji, żołnierze z polskiego oddziału Głowbicza przechodzą na stronę Kmicica
- nie chcą być katami dla Soroki
- wymowny i przekonujący Kmicic namawia ich do przejścia na stronę Sapiehy
- uratowanie Soroki, żołnierskie i krótkie podziękowanie, bez nadmiaru łez i wzruszeń
- miłość i szacunek, wierność między panem, a sługą
- Soroka – pokora, odwaga, żołnierski los przyjmowany z godnością
- "Potop" pokazuje szlachetę sarmacką, są wśród niej zdrajcy (najczęściej wywodzą się z magnaterii, jak Radziwiłłowie) i wierni ojczyźnie rycerze.

Fragment jest żywiłowy i dynamiczny, pokazuje rozmowy bohaterów. Stan wojny wyzwała gwałtowne emocje. Kmicic, kiedyś wybuchowy awanturnik, potrafi się opanować, służy szlachetnym celom.

Soroka pokazany jako małomówny, prawdziwy żołnierz i zarazem wierny przyjaciel. Różnorodność charakterów przedstawionych postaci, wyraźny podział na dobro i zło.

Temat 2.

Na podstawie fragmentu "Wesela" Stanisława Wyspiańskiego porównaj poglądy Poety i Gospodarza na temat poezji narodowej oraz przedstaw sąd bohaterów o Polakach.

- Rozmowa Poety i Gospodarza toczy się na weselu Pana Młodego i Panny Młodej – artyści i chłopki. Obaj bohaterowie wywodzą się z inteligencji, chociaż Gospodarz od dziesięciu lat mieszka na wsi.
- Mają swoje pierwowzory Poeta - pierwowzorem był Kazimierz Przerwa – Tetmajer dekadent, Gospodarz – Włodzimierz Tetmajer – jego przyrodni brat ożeniony z chłopką, malarz.
- dyskusja bohaterów dotyczy roli poezji i artysty a także jest refleksją obu bohaterów o narodzie

Poeta:

- Poeta marzy o napisaniu wielkiego dzieła, chciałby stworzyć potężnego bohatera, rycerza na wzór tych potężnych herosów z przeszłości (może to być nawiązanie do planów Tetmajera – chciał napisać poemat o Zawiszy Czarnym)
- Poeta snuje plany, wymyśla scenierię swojego utworu – błędny rycerz, opustoszały zamek, prosty lud – nawiązanie do romantycznej i średniowiecznej scenerii
- jego pragnieniem jest wielkość, wspaniałe cele, chciałby wzbić się jako artysta ponad przeciętność, a tymczasem dopada go pospolitość
- Poeta żali się na przytłaczającą rzeczywistość, która odbiera natchnienie, nie pozwala rozwinąć skrzydeł
- Poezja ma porywać serca, popychać do działania, tymczasem Poetę ogarnia zniechęcenie – jak dekadent pogrąża się w niemocy
- Poeta jest świadomy, że w swojej twórczości goni za majakami, że pisze o tym co dziwne, co przypomina senne marzenie, co nie ma związku z rzeczywistością i tym co realne
- Polacy zapatrzeni w przeszłość, żyją swoją chwalebłą historią, nie chcą zmierzyć się z problemami współczesności,
- Złudzenia, marazm inteligencji
- Inteligencja wpatrzona w chłopów - ludomania

Gospodarz:

- Literatura narodowa ma w sobie wzniosłość i patos, pokazuje wielkich i wybitnych bohaterów, ale niewielu tę twórczość rozumie
- w każdym Polaku drzemie potencjalnie zdolność do czynu
- każde pokolenie ma swojego bohatera, wielką postać, ale ta wielkość przepada i gaśnie
- Gospodarz podziela zachwyty chłopstwem – chłop ma w sobie coś królewskiego – godność, siłę i potęgę

Wnioski:

- podobieństwa i różnice w sądach obu bohaterów
- kontrast między marzeniami i pragnieniami inteligencji a ich czynami
- postrzeganie poezji narodowej jako dzieł natchnionych/niezrozumiałych

- wpatwienie w chłopów – ironia Poety/ autentyczny zachwył Gospodarza
- naróđ żyjący przeszłością, niezdolny do zjednoczenia, pogrążony w chocholim tańcu